

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра міжнародного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ”
(3 курс)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

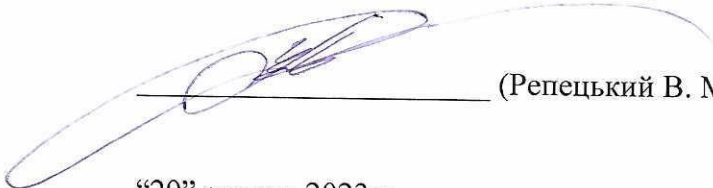
Робоча програма навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2023. 34 с.

Розробники:

Зубарева Антоніна Євгенівна, к.ю.н, доцент кафедри міжнародного права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Завідувач кафедрою міжнародного права

(Репецький В. М.)

“29” серпня 2023 р.

© Зубарева А. Є., 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальністю – 293 «Міжнародне право» галузі знань – 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів, – 3	Галузь знань 29 міжнародне право <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> <small>(шифр, назва)</small>	Нормативна	
Модулів – 1	Напрямок 293	<i>Рік підготовки:</i>	
	Спеціальність (професійне спрямування) Міжнародне право	<i>Семестр</i>	
		5-й	-й
Загальна кількість годин – 60		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 (лекції – 1, семінари – 1) самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		28 год.	год.
		Вид контролю: залік	

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – вивчення питання порядку укладення, дії та припинення міжнародних договорів, проблеми їх застосування та тлумачення, особливості реалізації міжнародних договорів на міжнародному та національному рівнях. Особлива увага також приділяється питанням порядку укладення міжнародних договорів в законодавстві і практиці України, а також договорів укладених міжнародними організаціями з державами, чи міжнародними організаціями між собою.

Завдання навчальної дисципліни:

отримати теоретичні знання та практичні навички опрацювання, тлумачення та правового аналізу двосторонніх та багатосторонніх договорів.

Загальні компетентності (ЗК):

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності;

здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;

здатність до адаптації та дій в новій ситуації, перш за все у міжнародному середовищі;

здатність аргументовано обирати шляхи вирішення проблеми професійного спрямування, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

здатність відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів;

вміти здійснювати юридичний аналіз та надавати юридичну кваліфікацію подій міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм;

здатність застосовувати знання засад та змісту основних галузей та інститутів міжнародного публічного права, права ЄС та національного права;

здатність застосовувати методи міжнародного приватного права при захисті громадян України та юридичних осіб за кордоном;

володіти знаннями про особливості застосування європейського права та права Європейського Союзу, які зумовлені членством нашої держави у Раді Європи та кандидатом у члени ЄС;

здатність аналізувати договірний та інституційний механізм правового регулювання європейської інтеграції, вміння аналізувати практику рішень Суду ЄС та національних судів держав-членів;

здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи у національній правовій системі;

здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України; визначати юридичні ризики зовнішньоекономічних ініціатив, встановлювати шляхи їхньої мінімізації;

уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; проводити дискусію з міжнародно-правових та загально-юридичних питань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

поняття сутності й системи права міжнародних договорів за участі міжнародних організацій;

предмета, джерел права міжнародних договорів;

історії й еволюції права міжнародних договорів;

стадії укладення міжнародних договорів за участі міжнародних організацій;

форму та структуру міжнародних договорів за участі міжнародних організацій;

поняття застережень у міжнародному договорі за участі міжнародних організацій;

види застережень до міжнародних договорів;

інститут третіх сторін у праві міжнародних договорів;

юридичні наслідки набрання чинності міжнародними договорами за участі міжнародних організацій; дію міжнародних договорів у часі і просторі;

критерії та умови реалізації міжнародного договору за участі міжнародних організацій;

правові наслідки недійсності міжнародного договору за участі міжнародних організацій;

принципи тлумачення міжнародних договорів;

основні способи забезпечення міжнародних договорів за участі міжнародних організацій;

міжнародно-правовий контроль та міжнародно-правові гарантії, як засоби забезпечення виконання міжнародних договорів;

питання відповідальності у праві міжнародних договорів; особливості міжнародних договорів за участі міжнародних організацій;

характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами та міжнародними організаціями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні вміти:**

аналізувати міжнародно–правові акти у сфері права міжнародних договорів;

оцінювати міжнародні конвенції і договори у сфері захисту права міжнародних договорів;

використовувати норми права міжнародних договорів при вирішенні професійних завдань;

орієнтуватися в системі права міжнародних договорів;

збирати, обробляти, систематизувати, зберігати і використовувати інформацію у сфері права міжнародних договорів; здійснювати її порівняльно–правовий аналіз і використання цього на практиці; приймати рішень з питань права міжнародних договорів;

прогнозування ситуації в практиці реалізації норм права міжнародних договорів.

Програмні результати навчання (ПРН):

застосовувати отримані знання й уміння з міжнародного права при вирішенні практичних завдань;

формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

передбачати широкі загальносуспільні наслідки укладення міжнародного договору або вчинення іншої дії дипломатичного або міжнародно-правового характеру, прийняття внутрішньодержавних нормативно-правових актів;

використовувати практику ЄСПЛ, інших міжнародних судових та арбітражних органів, теоретичні знання з міжнародного і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних сферах;

виявляти знання та розуміння стосовно міжнародно-правових доктрин, цінностей, принципів функціонування національної та міжнародної правових систем;

застосовувати набуті знання та уміння при вирішенні практичних завдань;

надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному та міжнародному рівнях.

демонструвати розуміння формування та функціонування державно-правових інститутів, ухвалення правових актів міжнародного права, права ЄС та національного права.

Навчальна дисципліна «Право міжнародних договорів» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Міжнародне публічне право», «Право Ради Європи», «Мирні засоби вирішення міжнародних спорів», «Право міжнародних організацій», «Відповідальність у міжнародному праві», «Спеціалізовані установи ООН», «Міжнародно-правовий захист прав людини».

5. Плани семінарських занять

Тема № 1. Міжнародно–правовий контроль та міжнародно–правові гарантії, як засоби забезпечення виконання міжнародних договорів (2 год)

Принцип «*pacta sunt servanda*» в системі загальних принципів та норм міжнародного права. Значення Статуту Організації Об'єднаних Націй для реалізації принципу «*pacta sunt servanda*».

Добросовісне виконання міжнародних договорів – умова затвердження правопорядку та безпеки у світі. Міжнародно–правові механізми забезпечення виконання міжнародних договорів. Міжнародні гарантії, міжнародні конференції.

Поняття і види засобів забезпечення виконання міжнародних договорів.

Міжнародно–правовий контроль (поняття та види). Міжнародно–правові гарантії забезпечення міжнародних договорів.

Виконання міжнародних договорів, як спосіб гармонізації законодавства держав (на прикладі міждержавних об'єднань на пострадянському просторі).

Особливості конвенційного контролю. Процедури міжнародного контролю: судова процедура, квазісудова процедура, міжнародні інспекції на місцях, доповіді держав щодо виконання міжнародних договорів.

Акти міжнародних організацій та їх роль в удосконаленні договірною регулювання. Вплив міжнародного контролю на ефективність виконання міжнародних договорів.

Внутрішньодержавні засоби забезпечення виконання міжнародних договорів. Національне законодавство. Застосування міжнародних договорів національними судовими органами.

Тема № 2. Питання відповідальності у праві міжнародних договорів (4 год)

Загальні принципи відповідальності за міжнародним договором.

Юридична відповідальність. Відповідальність за порушення договору. Етапи становлення міжнародної відповідальності.

Обставини, які виключають міжнародну протиправність: згода, самооборона, контр засоби, форс-мажор, лихо, стан необхідності, дотримання імперативних норм.

Серйозні порушення зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального міжнародного права

Наслідки посилання на обставини, які виключають протиправність.

Військові дії та міжнародні договори.

Тема № 3. Особливості міжнародних договорів за участі міжнародних організацій (2 год)

Історія розвитку міжнародних договорів за участі міжнародних організацій. Адміністративні союзи. Вплив Ліги Націй та ООН на становлення права міжнародних договорів за участі міжнародних організацій. Кодифікація права міжнародних договорів за участі міжнародних організацій.

Загальна характеристика Віденської конвенції 1986 р. Характерні особливості Конференції про укладення договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями, її завдання, мета та учасники. Визначення правил міжнародних організацій Комісією міжнародного права ООН.

Місце міжнародних організацій в системі міжнародних відносин. Розвиток напрямів співробітництва між міжнародними організаціями та державами. Роль ООН та її спеціалізованих установ у системі міжнародного права та права міжнародних договорів.

Міжнародні організації як суб'єкти міжнародних договорів. Юридична природа міжнародних договорів, в яких беруть участь міжнародні організації. Ознак міжнародних організацій, як суб'єктів міжнародних договорів. Поняття міжнародної правосуб'єктності та міжнародної правоздатності міжнародних організацій.

Об'єкти договорів за участю міжнародних організацій і їх види. Угоди про штаб-квартири. Угоди про надання технічної допомоги. Угоди про співпрацю і про асоціювання держав з міжнародними організаціями. Угоди МАГАТЕ з державами про гарантії. Угоди ООН про правовий статус збройних сил, посередників і спостерігачів. Угоди про опіку. Договори про співробітництво та координацію діяльності. Угоди про правонаступництво.

Форма, найменування і мова договорів за участю міжнародних організацій. Міжнародні угоди, обмін листами (нотами) та паралельні резолюції. Структура міжнародних договорів за участю міжнародних організацій.

Тема № 4. Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами та міжнародними організаціями(2 год)

Поняття договірної правоздатності міжнародних міждержавних організацій. Створення представництв при ООН та при державах-членах міжнародної організації. Право спеціалізованих установ на запит до Міжнародного Суду ООН за консультативним висновком з юридичних питань з дозволу Генеральної асамблеї ООН. Право спеціалізованих установ ООН на скликання регіональних конференцій та створення регіональних організацій. Закріплення договірної правоздатності міжнародних організацій в її установчих актах. Природа договірної правоздатності міжнародних організацій (доктринальні концепції).

Компетенція укладення міжнародних договорів міжнародними міждержавними організаціями (на прикладі ООН). Способи визначення обсягу договірної правоздатності міжнародної організації. Застосування доктрини “компетенції, що мається на увазі” Міжнародним Судом ООН при тлумаченні Статуту ООН. Право укладати договори з іншими міжнародними організаціями. Право на укладення робочих угод. Право укладати угоди з ООН та іншими міжнародними організаціями, що мають спеціалізовані інтереси в суміжних сферах.

Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами (на прикладі ООН). Укладення міжнародних договорів з державами-членами організації. Укладення міжнародних договорів з державами, які не є учасниками міжнародної організації. Договори про привілеї чи імунітети чи про правовий статус ООН. Угоди про фінансову допомогу: кредити, позики, фінансові гарантії. Меморандуми у практиці спеціалізованих установ ООН. Договори про технічну підтримку.

Характеристика договірної практики міжнародних організацій з міжнародними організаціями (на прикладі ООН). Договори з ООН. Договори спеціалізованих установ між собою. Договори з іншими міжнародними організаціями. Принцип співпраці та принцип координації при укладенні договорів за участі міжнародних організацій. Положення щодо персоналу міжнародних організацій, розроблення стандартів для персоналу, їх узгодження для уникнення серйозних розбіжностей щодо термінів і умов працевлаштування. Положення щодо співпраці із статистичних питань. Угоди про проведення консультацій з максимально ефективного використання персоналу і засобів. Угоди з МБРР і МВФ про направлення щорічних доповідей ООН, а також про кварталні фінансові звіти. Положення про співпрацю для підтримки ефективного зв'язку з ООН.

Тема № 5. Укладення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій (2 год)

Порядок і стадії укладання договорів за участю міжнародних організацій.

Спеціальні повноваження для укладення міжнародних договорів. Складання тексту міжнародного договору за участю міжнародних організацій. Прийняття тексту міжнародного договору і встановлення його автентичності

Способи вираження згоди міжнародних організацій на обов'язковість міжнародного договору. Підписання міжнародного договору та його особливості. Обмін документами, які становлять договір

Акт офіційного підтвердження. Питання про ратифікацію. Затвердження та прийняття договору. Приєднання до договору. Питання про універсальність

Застереження до багатосторонніх договорів за участю міжнародних організацій

Депозитарій, реєстрація та опублікування договорів за участю міжнародних організацій

Тема № 6: Юридична дійсність договорів за участю міжнародних організацій (2 год)

Поняття і презумпція дійсності договорів міжнародних організацій. Подільність договорів за участю міжнародних організацій.

Умови дійсності і підстави недійсності договорів за участю міжнародних організацій. Належні сторони (суб'єкти). Дійсність у договорі. Правомірність об'єкта і цілі договору.

Наслідки недійсності договорів за участю міжнародних організацій. Дія і застосування міжнародних договорів в часі і в просторі.

Естопель: втрата права посилалися на підстави припинення, призупинення або недійсності міжнародного договору за участю міжнародних організацій.

Тема № 7. Тлумачення, припинення та призупинення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій(2 год)

Принцип дотримання міжнародних договорів за участю міжнародних організацій.

Застосування колишніх і нових договорів, укладених з одного й того ж питання.

Договори з участю міжнародних організацій і треті держави або міжнародні організації. Тлумачення та зміна договорів за участю міжнародних організацій.

Припинення і призупинення дії міжнародних договорів за участю міжнародних організацій. Процедура припинення і призупинення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій і визнання їх недійсності

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Змістовний модуль 1			
	Лекції	Семінари	Самостійна робота	Усього
Тема 1. Міжнародно–правовий контроль та міжнародно–правові гарантії, як засоби забезпечення виконання міжнародних договорів	2	2	4	8
Тема 2. Питання відповідальності у праві міжнародних договорів	4	4	4	12
Тема 3. Особливості міжнародних договорів за участі міжнародних організацій	2	2	4	8
Тема 4 Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами та міжнародними організаціями	2	2	4	8
Тема 5. Укладення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій	2	2	4	8
Тема 6. Юридична дійсність договорів за участю міжнародних організацій	2	2	4	8
Тема 7. Тлумачення, припинення та призупинення	2	2	4	8

міжнародних договорів за участю міжнародних організацій				
Усього годин	16	16	28	60

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Міжнародно–правовий контроль та міжнародно–правові гарантії, як засоби забезпечення виконання міжнародних договорів (2 год)

1. Поняття і види засобів забезпечення виконання міжнародних договорів.
2. Міжнародно-правовий контроль за виконанням міжнародних договорів.
3. Міжнародно-правові гарантії забезпечення виконання міжнародних договорів.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 3, 4, 7, 10, 15, 17, 18, 19, 21, 22.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 7, 13, 21,34, 36, 37, 44, 54, 57, 82, 85, 91, 111.

1. Творче групове завдання № 1.

Для виконання завдання, студенти формуються у групи по 2 людини, яким потрібно проаналізувати конвенційну базу Організації Об'єднаних Націй. Список Конвенцій можна знайти за посиланням – режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conv2010.shtml вкладка «Конвенції», вкладка «дата прийняття».

Керуючись знайденим, кожна група студентів розбирає окремий часовий проміжок діяльності ООН щодо укладання конвенційних договорів, починаючи з 1946 по сьогоднішній день.

Потрібно проаналізувати та класифікувати об'єкти договорів (з яких питань укладалась угоди в обраний часовий проміжок, вказати предмети, та цілі Конвенцій, поміркувати – чим обрані питання могли бути актуальні у той період, чим це було спричинено); визначити суб'єктів укладання (хто брав участь, хто підписав та ратифікував, або ж приєднався), також прослідкувати хронологію активності ООН, а також зацікавленість держав у підтримуванні Конвенцій. Кожна підгрупа повинна виділити ключові конвенції досліджуваного періоду та обґрунтувати свій вибір.

Окрім того, потрібно проаналізувати будь-яку (одну) конвенцію зі списку часового проміжку конвенційної діяльності ООН, описавши її позитивні та негативні сторони, і *обґрунтовуючи власну позицію*. За необхідності, надати власні пропозиції, якими би статтями (умовами) Ви б доповнили договір, щоб він став кращим.

Окрім того, учасники групи повинні підготувати доповіді (до 10 хв) на групу, де кожен учасник розповідає про найцікавіші аспекти дослідження.

Важливо: оформляти завдання № 1 потрібно у вигляді наукового есе у форматі А4. Текст повинен бути написаний шрифтом **14 Times New Roman**, інтервал **1,5** кеглі.

Обґрунтування Ваших позицій повинно бути *точним, зрозумілим, лаконічним*.

Викладайте Ваші думки, опираючись на норми обраного договору.

Мінімальна кількість **основного тексту (аналізу)** – 7 стор.

Максимальна – 20.

Титульну сторінку оформляти – обов'язково. У **Вступі** коротко описати хронологію конвенційної діяльності ООН (коли розпочалася, які події та рішення, на Ваш погляд, передували укладанню конвенцій тощо). В **основній частині** – окрім хронологічного аналізу, написати назву обраного для дослідження договору (разом із відповідними реквізитами), цілі договору, учасників, з яких частин він складається, які основні положення розкриває, чим цей договір цінний для його учасників. У **Висновках** – базуючись на сучасному світлі подій – спрогнозувати майбутні способи співпраці ООН та учасників договору в обраних питаннях (з яких питань, щоб Ви запропонували покращити та інше).

Важливо: без дотримання структури – завдання буде не зараховано.

Тема 2. Питання відповідальності у праві міжнародних договорів (4 год)

1. Загальні принципи відповідальності за міжнародним договором.
2. Відповідальність за порушення договору.
3. Обставини, які виключають міжнародну протиправність: згода, самооборона, контрзасоби, форс-мажор, лихо, стан необхідності, дотримання імперативних норм.
4. Наслідки посилання на обставини, які виключають протиправність.
5. Військові дії та міжнародні договори.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 1, 4, 6, 8, 9, 17, 18, 19, 21.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 8, 9, 13, 18, 19, 23, 41, 43, 49, 53, 60, 61, 64, 70, 71, 74, 78, 87, 88, 95.

Творче групове завдання № 2.

Студентам потрібно підготувати доповіді на тему: **«Вплив збройних конфліктів та війн на міжнародні договори».**

У міні групах (*по дві людини*) студенти обирають **один** із запропонованих випадків збройних конфліктів 21 століття (у кожній підгрупі має бути інший збройний конфлікт), наприклад:

2001—2010 рр.

1. [Війна в Іраку](#)
2. [Війна в Афганістані \(з 2001\)](#)
3. [Друга чеченська війна](#)
4. [Конфлікт у Македонії \(2001\)](#)
5. [Російсько-грузинська війна \(2008\)](#)
6. [Конфлікт у Південній Сербії \(2000—2001\)](#)

2011—2021рр.

1. [Громадянська війна у Лівії](#)
2. [Громадянська війна в Сирії \(з 2011\)](#)
3. [Операція Лінда Нчі](#)
4. [Конфлікт у Північному Малі \(2012—2013\)](#)
5. [Прикордонний конфлікт між Суданом та Південним Суданом](#)
6. [Конфлікт у Північному Ківу](#)
7. [Конфлікт в Центральноафриканській Республіці](#)
8. [Війна на сході України \(з 2014\)](#)
9. [Збройний конфлікт в Ємені \(2014—2015\)](#)
10. [Інтервенція Росії в Сирію \(з 2015\)](#)
11. [Військова операція проти Ісламської держави](#)
12. [Чотириденна війна \(2016\)](#)
13. [Друга карабаська війна \(2020\)](#)
14. [Таліби та Афганістан \(2021\)](#)
15. [Російсько-українська війна \(2022-\)](#)

У доповіді потрібно звернути увагу на такі аспекти:

- Обґрунтуйте передумови створення збройного конфлікту, його наслідки та правові основи;

- Обґрунтуйте наявність/відсутність порушень міжнародних договорів (багатосторонніх та двосторонніх);
- Запропонуйте можливий спосіб вирішення збройного конфлікту, якщо він триває й досі (на основі міжнародно-правових норм), або якщо обраний збройний конфлікт вже завершився певними наслідками – дайте правову оцінку цьому та проведіть аналіз можливого способу, який на Вашу думку – тут був би позитивним (або ж негативний наслідок – як це може закінчитись);
- Поміркуйте, як обраний Вами збройний конфлікт впливав (впливає) на формування, дію, припинення чи призупинення міжнародних договорів;
- проаналізуйте позицію та роль країн сусідів та Ради Безпеки ООН, інших суб'єктів міжнародного права стосовно збройного конфлікту;
- вкажіть, які наслідки у міжнародному співтоваристві, в т.ч. у міжнародному праві, відіграє (відігравав) збройний конфлікт та які його наслідки для сторін (виявіть можливі негативні та позитивні аспекти);
- інші цікаві думки групи студентів щодо обраного збройного конфлікту.

Позиції студентів повинні обґрунтовуватись нормами міжнародного права (закріплених у договорах, звичаєвому праві, імперативними нормами, основними принципами міжнародного права).

Завдання (готується одна копія!) потрібно оформити у письмовому вигляді: з титульною сторінкою (вказати назву завдання + назву збройного конфлікту, який аналізується, та осіб, що працювали у групі), основний текст міркувань групи (не менше 10 сторінок шрифту 14 Times New Roman, інтервал 1,5 кеглі), списку посилань на договори та інші джерела для вирішення питання, висновків (мінімум 2 сторінки).

Окрім цього, студенти підгруп, повинні підготувати виступ до 10 хв, з умовою, що кожен учасник підгрупи – зможе висловити власну позицію.

Тема 3. Особливості міжнародних договорів за участі міжнародних організацій (2 год)

1. Історія розвитку та кодифікація міжнародних договорів за участі міжнародних організацій.
2. Загальна характеристика Віденської конвенції 1986 р.
3. Місце міжнародних організацій в системі міжнародних відносин.
4. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародних договорів.

5. Об'єкти договорів за участю міжнародних організацій і їх види
6. Форма, найменування і мова договорів за участю міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 30, 32, 35, 42, 43, 44, 46, 59, 61, 65, 66, 73, 75, 76, 84, 86, 89, 94, 96, 97, 105-110.

Тема 4 . Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами та міжнародними організаціями (2 год)

1. Поняття договірної правоздатності міжнародних міждержавних організацій.
2. Компетенція укладення міжнародних договорів міжнародними міждержавними організаціями (на прикладі ООН)
3. Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами (на прикладі ООН)
4. Характеристика договірної практики міжнародних організацій з міжнародними організаціями (на прикладі ООН)

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 1, 7, 8, 16, 18, 19, 21.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 2, 11, 12, 18, 19, 27, 30, 32, 68, 69, 98, 100, 102, 103, 104, 105.

Тема 5. Укладення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій (2 год)

1. Порядок і стадії укладання договорів за участю міжнародних організацій.
 - Спеціальні повноваження для укладення міжнародних договорів.
 - Складання тексту міжнародного договору за участю міжнародних організацій
 - Прийняття тексту міжнародного договору і встановлення його автентичності

- Способи вираження згоди міжнародних організацій на обов'язковість міжнародного договору
 - Підписання міжнародного договору та його особливості
 - Обмін документами, які становлять договір
 - Акт офіційного підтвердження. Питання про ратифікацію
 - Затвердження та прийняття договору
 - Приєднання до договору. Питання про універсальність
2. Застереження до багатосторонніх договорів за участю міжнародних організацій
 3. Депозитарій, реєстрація та опублікування договорів за участю міжнародних організацій

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1, 2, 3, 4.

Наукова література: 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 2, 3, 3, 4, 14, 17, 22, 25, 31, 33, 48, 51, 52, 80, 112, 118.

Творче індивідуальне завдання № 3:

На прикладі реальних міжнародних відносин, що відбулися на світовій арені, **запропонуйте** укладення міжнародного договору для вирішення нововиявлених питань чи проблем, залучивши до вирішення міжнародну міждержавну організацію (Наприклад: у зв'язку із невизначеним міжнародним статусом Єрусалиму, укласти міжнародний договір між Ізраїлем та Палестиною стосовно врегулювання цього питання з ініціативи ООН). **Текст** повинен бути написаний шрифтом **14 Times New Roman, інтервал 1,5 кеглі**.

Важливо: обґрунтуйте Ваші позиції.

У пропонованому міжнародному договорі потрібно описати: *(формат А4)*

- Назву договору;
- Сторони договору;
- перелік питань, які б врегулював договір;
- строки договору;
- відповідальність за невиконання договору;

- інші умови, які, на Ваш погляд, будуть важливими для врегулювання обраних питань.

Увага: детальний текст міжнародного договору описувати не потрібно!

Важливо: обов'язково вкажіть роль міжнародної міжурядової організації у обраному питанні (обґрунтуйте чому саме ця організація могла б займатись цим питанням).

Тема 6. Юридична дійсність договорів за участю міжнародних організацій (2 год)

1. Поняття і презумпція дійсності договорів міжнародних організацій.
2. Подільність договорів за участю міжнародних організацій
3. Умови дійсності і підстави недійсності договорів за участю міжнародних організацій
 - Належні сторони (суб'єкти)
 - Дійсність у договорі
 - Правомірність об'єкта і цілі договору
4. Наслідки недійсності договорів за участю міжнародних організацій
5. Естоппель: втрата права посилатися на підстави припинення, призупинення або недійсності міжнародного договору за участю міжнародних організацій

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 16, 18, 19, 21, 22.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 4, 5, 20, 28, 29, 32, 39, 40, 50, 56, 57, 63, 68, 69, 81.

Тема 7. Тлумачення, припинення та призупинення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій (2 год)

1. Принцип дотримання міжнародних договорів за участю міжнародних організацій.
2. Дія і застосування міжнародних договорів в часі і в просторі.
3. Застосування колишніх і нових договорів, укладених з одного й того ж питання
4. Тлумачення та зміна договорів за участю міжнародних організацій.
5. Припинення і призупинення дії міжнародних договорів за участю міжнародних організацій

6. Процедура припинення і призупинення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій і визнання їх недійсності.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1-6.

Наукова література: 5, 17, 18,19, 21, 23.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 1, 15, 16, 24, 26, 38, 47, 55, 57, 62, 83, 90, 92, 93, 113-115.

6. Питання для самоконтролю

1. Поняття і види засобів забезпечення виконання міжнародних договорів.
2. Міжнародно-правовий контроль за виконанням міжнародних договорів.
3. Міжнародно-правові гарантії забезпечення виконання міжнародних договорів.
4. Виконання міжнародних договорів Україною.
5. Військові дії та міжнародні договори.
6. Історія розвитку та кодифікація міжнародних договорів за участі міжнародних організацій.
7. Загальна характеристика Віденської конвенції 1986 р.
8. Місце міжнародних організацій в системі міжнародних відносин.
9. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародних договорів.
10. Об'єкти договорів за участю міжнародних організацій і їх види
11. Форма, найменування і мова договорів за участю міжнародних організацій.
12. Поняття договірної правоздатність міжнародних міжурядових організацій
13. Компетенція укладення міжнародних договорів міжнародними міжурядовими організаціями (на прикладі ООН)
14. Характеристика договірної практики міжнародних організацій з державами(на прикладі ООН)
15. Характеристика договірної практики міжнародних організацій з міжнародними організаціями(на прикладі ООН)
16. Порядок і стадії укладання договорів за участю міжнародних організацій.
17. Спеціальні повноваження для укладення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій.
18. Складання тексту міжнародного договору за участю міжнародних організацій
19. Прийняття тексту міжнародного договору і встановлення його автентичності за участю міжнародних організацій.

20. Способи вираження згоди міжнародних організацій на обов'язковість міжнародного договору
21. Підписання міжнародного договору та його особливості за участю міжнародних організацій.
22. Обмін документами, які становлять договір за участю міжнародних організацій.
23. Акт офіційного підтвердження міжнародними організаціями. Питання про ратифікацію
24. Затвердження та прийняття договору за участю міжнародних організацій.
25. Приєднання до договору міжнародними організаціями. Питання про універсальність
26. Депозитарій, реєстрація та опублікування договорів за участю міжнародних організацій
27. Застереження до багатосторонніх договорів за участю міжнародних організацій
28. Поняття і презумпція дійсності договорів міжнародних організацій.
29. Подільність договорів за участю міжнародних організацій
30. Умови дійсності і підстави недійсності договорів за участю міжнародних організацій
 - Належні сторони (суб'єкти)
 - Дійсність у договорі
 - Правомірність об'єкта і цілі договору
31. Наслідки недійсності договорів за участю міжнародних організацій
32. Естоппель: втрата права посилаючись на підстави припинення, призупинення або недійсності міжнародного договору за участю міжнародних організацій

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Поточний контроль:

- усне опитування; перевірка тестових завдань; перевірка модульних завдань;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт.

Підсумковий контроль: залік

9. Методи оцінювання

Підсумковий бал (за 100–бальною шкалою) з дисципліни «Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин з іноземним елементом» визначається як сума величин, в залежності від отриманих балів студентом:

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовний модуль 1								
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
с	3	3	3	3	3	2	3	20
с. р.	20	20			20			60
модуль							20	20
усього								100

Шкала оцінювання за курс:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS	
90–100	відмінно	A (відмінно)	
81–89	добре	B (дуже добре)	
71–80		C (добре)	
61–70	задовільно	D (задовільно)	
51–60		E (достатньо)	
25–50	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не задовільно
1–25		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11. 1. Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

1. Vienna Convention on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations, 1986 : https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_CONF.129_15-E.pdf
2. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів, 1969 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
3. Закон України «Про міжнародні договори України», 2004 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
4. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 56/589 від 12.12.2001 р. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння. URL : <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N01/477/99/PDF/N0147799.pdf?OpenElement>

5. Статут Міжнародного суду ООН. URL :<http://www.un.org>
6. Угода про миротворчу діяльність Організації Договору про колективну безпеку від 6 жовтня 2007 року (ст. 3, 7, 8). Бюлетень міжнародних договорів. 2009. № 6. С. 23–24.

Наукова література:

1. Булгакова Д .О. Міжнародний договір у системі права Європейського Союзу (теоретичні аспекти) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Нац. Ун-т юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків : 2013. 19 с.
2. Буткевич В. Г. Основи теорії. К. : Либідь, 2002. 608 с.
3. Денисов В. Н. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України. К. : Юстиніан, 2006. 672 с.
4. Євграфова Є. П. Система національного законодавства в контексті права (лібертарно-легістський підхід): монографія. К. : КНТ, 2007. 184 с.
5. Запорожець О. Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах: навч. посібник. Київ : ІМВ, 2009. 75 с.
6. Зверев Є. О. Тлумачення міжнародних договорів національними судами : європейський досвід та українська практика : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. Нац. ун-т «Києво- Могилянська академія». Київ : 2015. 227 с.
7. Зовнішньополітичні комунікативні технології : підруч. для студентів ВНЗ, які навчаються за напрямом підгот. «Міжнародна інформація». Київ : Центр вільної преси, 2016. 415 с.
8. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
9. Київець О. В. Право міжнародних договорів: історія та сучасність, 2008. URL : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/1937/1/Kyivec.pdf>
10. Кравченко С. Р. Міжнародно–правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика: монографія. Київ : LAT & K, 2010. 241 с.
11. Мережко О. О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: монографія. Київ : Таксон, 2002. 344 с.
12. Преображенська В. В. Право міжнародних договорів. Львів, 1974.
13. Пташинська В. П. Форми надання згоди Верховною Радою України на обов'язковість міжнародного договору. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. Праць*. Одеса : Гельветика, 2020. Вип. 87. С. 139–144.

14. Терлецький Д. Джерела міжнародного права в системі конституційного права в Україні. *Юридичний вісник*. 2005. № 3. С. 71–76.
15. Терлецький Д. С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні : монографія. Одес. нац. юрид. акад. Одеса : Фенікс, 2009. 232 с.

11.2. Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література:

1. Агафонов С. Особливості тлумачення змісту правочину в українському законодавстві. *Юридичний журнал*. 2005. № 11. URL : <http://justinian.com.ua/article.php?id=2013>
2. Албу А. А. Багатомовний договір як предмет тлумачення в міжнародному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2021. Вип. 12. С. 500–503.
3. Алексєєв С. Імплементация норм міжнародного права як конституційно-правовий засіб взаємодії міжнародного та національного конституційного права. Міжнародне право. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. № 5. 2019. С. 60–74. URL : <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1747/1630>
4. Андрушко П. П. Міжнародні договори як джерело кримінального права. 2014. № 3. С. 224–227. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_3_53
5. Антипов В. І. Щодо повноти імплементації міжнародних договорів у Кримінальному кодексі України. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2019. Вип. 14. С. 95–107. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/muvnudp_2019_14_12.
6. Антошкіна В. К. Ознаки та особливості права, які зумовлюють необхідність тлумачення. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 233–239.
7. Атаманова Н. В. Роль та значення міжнародних договорів у національній правовій системі України. *Право і суспільство. Розбудова держави і права: питання теорії та конституційної практики*. 2020. № 2. С. 7–13. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_1/4.pdf
8. Богатчук Д. П. Щодо сфери застосування принципу добросовісного виконання зобов'язань у міжнародному праві. *Право і суспільство*. 2018. № 2, ч. 3. С. 220–225.
9. Булгакова Д. О. Міжнародний договір у системі права Європейського Союзу (теоретичні аспекти) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Нац. ун-т Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2013. 19 с.
10. Булгас А. Філософсько-правові доктрини тлумачення міжнародних договорів. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Київ, 2002. Вип. 31. С. 148–153.

11. Бутинська Р. Я. Роль і значення актів Організації Об'єднаних Націй і Міжнародної організації праці як джерел трудового права: досвід США. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 109–112.
12. Васюк Н. О. Конвенція про захист прав людини і основних свобод як обов'язковий міжнародний договір про систему наднаціонального контролю за дотриманням прав людини. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 13. С. 117–119.
13. Ватрас В. А. Місце міжнародних договорів в системі джерел сімейного права *Приватне право і підприємництво*. 2015. Вип. 14. С. 164–168. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2015_14_42
14. Ващенко В. А. Денонсація міжнародних договорів в теорії та практиці сучасного міжнародного права : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.11. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ, 2019. 223 с.
15. Ващенко В. А. Процедура денонсації міжнародних договорів за законодавством України: проблеми і шляхи вдосконалення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2018. Вип. 33. С. 150-152.
16. Вишневський Ю. А. Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору / дис.. на здобуття наук. ступ. кан. юрид. наук. 2017. URL : http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Vishnevskiy/d_Vishnevskiy.pdf
17. Вільчак Я. М. Особливості відповідальності міжнародних організацій за порушення міжнародних зобов'язань. *Юридична Україна*. 2008. № 4. С. 93–98.
18. Вільчак Я. М. Особливості договорів, що укладаються спеціалізованим економічними установами ООН. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 4. С. 196–201.
19. Войціховський, А. В. Особливості договірно-правого регулювання співробітництва держав у сфері протидії злочинності на двосторонньому рівні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. № 2 (77). С. 56–63.
20. Волохов О. С. Контроль за дотриманням міжнародно-правових актів у сфері праці: сучасний стан та перспективи. *Часопис Київського університету права. Проблеми цивільного та підприємницького права в Україні*. 2012. № 2. С. 203–207. URL : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2012_2/203.pdf
21. Волохов О. С. Порядок укладення та імплементації міжнародних договорів державами-учасниками СНД. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 312– 316.

22. Галецька Н. Б. *Форми імплементації міжнародних договорів європейськими державами: порівняльно-правове дослідження* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2015. 20 с.
23. Галуцько В. В. Професійно-правове тлумачення права. *Форум права*. 2011. № 2. URL : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11gvvptp.pdf>
24. Гнатюк М. М. Формування переговорної позиції та порядок укладання міжнародних договорів ЄС після Лісабона. *Вибори та демократія : наук.-просвітн. правн. журн.* Київ, 2011. № 3. С. 44–48.
25. Головатий С. Нові можливості щодо захисту прав людини в Україні. *Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі*. 1999. № 1. С.11–15.
26. Гольденберг Т. В. *Правовий статус Всесвітньої організації охорони здоров'я* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11; Нац. ун-т "Одеська юридична академія". О., 2019. 20 с.
27. Градова Ю. В. Міжнародний договір як об'єкт правового моніторингу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 2. С. 32–34.
28. Гутник В., Яворський Я. *Право міжнародних договорів у наукових працях Херша Лаутерпахта. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 69. URL : <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.72>
29. Данильченко Т. С. Міжнародна організація як суб'єкт правотворчої діяльності: проблеми теорії та практики. *Держава і право*. 2016. Вип. 74. С. 440-451.
30. Денисова Д. О. *Форми каузальної участі міжнародних міжурядових організацій у порушенні прав людини. Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 492– 497.
31. Дзявун Ю. С. Транснаціональні корпорації як суб'єкти міжнародного договірною права. *Правові горизонти*. 2018. Вип. 9 (22). С. 90-93
32. Ємець І. О. *Міжнародні договори України про правову допомогу в цивільних справах* : дис. ...канд. юрид. наук., Харків. 2017. 204 с.
33. Жукорська Я. М. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародних. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2014. № 9-1. С. 238-240.
34. Забара І. М. Доступ до інформації з питань навколишнього середовища: стан, проблеми та перспективи виконання Україною міжнародних зобов'язань. *Виконання Україною міжнародних зобов'язань з охорони довкілля крізь призму Угоди про асоціацію з Європейським Союзом : матер. міжнар. наук.-практич. конф.* (м. Київ, 22 квітня 2019 року. Київ : ВГО «Українська асоціація міжнародного

права», 2019. С. 45–48. URL : <http://www.uail.com.ua/wp-content/uploads/2019/04/Vy-konannya-Ukrayinoyu-zobov-yazan-z-ohorony-dovkillya-kriz-pry-zmu-Ugody-pro-asotsiatsiyu-z-YEvropejs-ky-m-Soyuzom.pdf>

35. Забокрийський І. І. Проблеми правового статусу міжнародних договорів України у системі джерел конституційного права України. 2015. С. 69–78. URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4872/zabokrytsky.pdf>
36. Задорожній О. В. Міжнародна правова діяльність князів Київської Русі періоду «відносної централізації»: від Аскольда до Святослава (IX–X ст.). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2014. Вип. 27. Т. 3. С. 171–175.
37. Задорожній О. В. Нормативний зміст принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань у сучасному міжнародному праві. *Право і суспільство*, 2015. № 4. С. 13– 21.
38. Задорожня С. М. Сучасні принципи міжнародного права в ієрархії норм міжнародного, наднаціонального і національного права. *Правові горизонти*. 2019. №1. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2019.il4.pl25>.
39. Зубарева А. Є. ВИКРАДЕННЯ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ) /XXX Міжнародна науково-практична конференція «*The newest problems of science and ways to solve them. Proceedings of the XXX International Scientific and Practical Conference*», 02-05 серпня 2022 р., Гельсінкі, Фінляндія. С. 88-91.
40. Зубарева А. Є. Історія та кодифікація норм про вплив збройних конфліктів на міжнародні договори. Сучасне право творення: питання теорії та практики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 3-4 червня. 2016. С. 114–116.
41. Зубарева А. Є. Моніторингова місія ООН з питань подій на сході України. Актуальні питання та проблеми правового регулювання суспільних відносин: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 3–4 березня. 2017. С. 97–101.
42. Зубарева А. Є. Особливості застосування договорів про правову допомогу. Міжнародне право у світі динамічних змін : контури майбутнього міжнародного правопорядку. Колект. Монографія : Львів-Дрогобич, Коло, 2021. С. 106-129.
43. Репецький В.М., Зубарева А.Є. "МЕХАНІЗМ МІЖНАРОДНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЄЮ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ". Юридичний науковий електронний журнал. № 2. 2023. С. 689-692. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/166>

44. Зулгарін В. Деякі питання укладення міжнародних договорів про вільну торгівлю. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Sv. 7, Vyd. 6. С. 28-34.
45. Ільницька У. Неурядові міжнародні організації як суб'єкти світового політичного процесу. "*Humanities & social sciences 2011*" (*hss-2011*), 24–26 november 2011, Lviv, Ukraine. URL : <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/19317/1/57-Іlnytska-176-177.pdf>
46. Каленіченко, Л. І. Співвідношення національного та міжнародного права в розрізі адаптації національної системи законодавства до європейського законодавства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 24-27. URL : DOI : http://www.lsej.org.ua/6_2019/5.pdf
47. Калюжка Н. Г. Транспарентність торговельно-економічного співробітництва держав: сутність та атрибути. *Проблеми економіки*. 2018. № 2. С. 16–23.
48. Капітоненко М. Санкції проти Росії. Нинішній стан, перспективи, успіхи та прогалини багатостороннього міжнародного санкційного режиму проти Російської Федерації. Український інститут майбутнього, ініціативи «Санкції 2020», Інститут світової політики. К. : 2019. 47 с. URL : http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/t_sankcii_rf_a4_ukr.pdf
49. Карвацька С. Б. Включення норм міжнародних договорів до національного законодавства України: проблеми та пошуки шляхів вирішення. *Правова держава*. 2019. № 33. С. 155-161.
50. Качур І. Особливості перекладу міжнародних документів. Актуальні проблеми міжнародних відносин та міжнародного права: матеріали Всеукраїнської наук. онлайн-конф. з міжнародною участю, м. Київ, 29 жовтня 2020 р. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2020. С. 145–148.
51. Київець О. В. International Organizations Rulemaking. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2012. № 4. Р. 129– 133.
52. Коваленко С. О. Види і форми міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій. *Публічне право*. 2014. № 2 (14). с. 113–120.
53. Ковальов А. В. Проблеми здійснення міжнародного нагляду та контролю за дотриманням прав та свобод засуджених осіб в Україні та країнах ЄС. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Т. 2. № 2. С. 154–158. URL : http://apnl.dnu.in.ua/2_2_2017/39.pdf
54. Ковальова М. В. Деякі питання тлумачення міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С.267-271

55. Ковальова М. В. Правовий статус застережень до міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1. С. 325-329.
56. Коруц У. Пропаганда війни в імперативних нормах і зобов'язаннях erga omnes. *Юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 149–155.
57. Кошиль Ю. Роль каузи у тлумаченні договору. *Українські наукові записки*. 2007. № 1 (21). С. 141–145.
58. Кравченко С. Р. Припинення міжнародних договорів: теорія і практика: дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2007. 223 с.
59. Лебедєва А. Окремі правові аспекти відповідальності міжнародних організацій за порушення міжнародних зобов'язань. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 12. с. 358–362
60. Лоссовський І. Будапештський меморандум як міжнародний договір, обов'язковий для виконання його гарантами. *Віче*. 2015. № 14. С. 28–31.
61. Льовін А. В. Комітет Цангера та тлумачення договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Четверті юридичні читання: матеріали Міжнародної наук. конф. 3–4 квітня 2008. К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. С. 364–366.
62. Любашенко В. І. Денонсація міжнародних договорів між Україною та Росією у світлі агресії Росії проти України. *Правова держава*. 2019. № 33. С. 162-167.
63. Лясковський В. І. Правова регламентація збройних конфліктів на сучасному етапі та особливості застосування в них міжнародного гуманітарного права. *Юридична наука*. 2013. № 5. С. 111–123.
64. Марков В. В. Питання юридичної природи Мінських домовленостей (міжнародно-правовий аналіз). *Право і безпека*. 2020. № 4 (79). С. 20–25.
65. Мельник В. П. Роль міжнародних договорів України у правовому регулюванні соціального захисту осіб з інвалідністю. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія : право. 2017. № 1 (15). URL : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n1/17mvpozi.pdf>.
66. Мережко О. О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: монографія. Київ : Таксон, 2002. 344 с.
67. Мережко О. О. Становлення правової системи України в контексті сучасного міжнародного права. *Наукова думка*, Київ : 1998. С. 356.

68. Міма І. В. Порівняльно-правовий аналіз взаємозв'язку національного та міжнародного права в умовах інтеграційних процесів. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 4. С. 181–185.
69. Нанка А. О. До питання міжнародної відповідальності міжнародних міжурядових організацій. *Молодий вчений*. 2017. №12 (52). с. 300–304.
70. Опотяк С. З. Основні принципи тлумачення норм права. 2011. URL : <http://radnuk.info/statti/249-tioruia-gov/15171-2011-01-21-09-23-10.html>
71. Особливості ведення ділових переговорів. URL : http://pidruchniki.com/15490828/menedzhment/strategiya_taktika_vedennya_peregovoriv
72. Павлов О. І. Дія міжнародних договорів у період збройних конфліктів. Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів – учасників 76-ї звітної конференції Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Секція : економічних і правових наук (Одеса, 22-24 квітня 2020 р.). Одеса : Фенікс, 2020. С. 87–90.
73. Панченко І. М. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права: теоретичні аспекти. *Академічні візії*. 2023. Вип. 15. URL : <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/39023/1/%d0%9f%d0%b0%d0%bd%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%2b%d0%86%d1%80%d0%b8%d0%bd%d0%b0%2b%d0%9c%d0%b8%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b0%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0%20%281%29.pdf>
74. Перевезенцев О. Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. К. : Вид-во «Знання», 2007. 262 с.
75. Петрашко С. Я. OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2011. № 5. Р. 133–138.
76. Пилипенко В. П. Особливості механізму імплементації норм міжнародного гуманітарного права в національне законодавство. *Юридичний науковий журнал*. 2021. № 1. С. 329–332. URL : http://www.lsej.org.ua/1_2021/84.pdf
77. Погоріло В. Правова система – система законодавства суверенної України. *Право України*. 1993. № 9–10. С.10–15.
78. Пономаренко М. В. Сучасні проблеми інституту застережень до міжнародних договорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 2. С. 243–246. URL : http://lsej.org.ua/2_2018/65.pdf

79. Попадинець Г. О. Підстави припинення дії міжнародних договорів у сучасних міжнародно-правових відносинах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія : Юридичні науки. 2019. Т. 30(69), № 5. С. 248–252.
80. Рагуліна К. А. Вплив міжнародних договорів на національне законодавство України: загальнотеоретичний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : юриспруденція. 2018. Т. 1. № 35. С. 32–36. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/648295.pdf>
81. Раданович Н. Особливості дії міжнародних договорів на території держави. *Вісник Львівського університету*. Серія : юридична. 2003. Вип. 38. С. 14–20.
82. Рашупкіна Д. Р. Роль міжнародних міжурядових організацій у правовому регулюванні сучасних міжнародних відносин. Матеріали Норвезько-Української конференції, присвяченої діяльності Ф. Нансена в Україні у 1921–1922 роках (Харків, 10–11 жовт. 2019 р. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2019.
83. Руднева О. М. Поняття та види міжнародних інституційних механізмів забезпечення та захисту прав людини. *Право і суспільство. Питання конституційного та міжнародного права*. 2012. № 2. С. 27–32. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/2_2012/07.pdf
84. Соловійов О. В. Міжнародні договори та міжнародно-судова практика їх застосування як джерела національного права (за матеріалами застосування в Україні Європейської конвенції з прав людини та практики Страсбурзького суду) : монографія. Київ : АОК, 2012. 164 с.
85. Тарасов О. В. Цілеспрямовані міжнародно-правові санкції: персоніфікований аналіз. *Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М. В. Буроменського* : моногр. авт.кол.; за ред. В. М. Репецького та В. В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. С. 111–123. URL : http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/%D0%9C_%D0%92_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf
86. Тенешев В. Ф. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. Правова система України й міжнародне право, порівняльне правознавство. 2020. № 1. С. 396–400. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/11/57.pdf>

87. Толкаченко О. В. Характеристика міжнародних договорів «Debt-for-Nature Swaps». *Науковий вісник Ужгородського університету*. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2023. Т. 3. Вип. 75. С. 191–196 с.
88. Файчук Т. Г. Особливості редагування перекладу міжнародних договорів українською мовою. *Поліграфія і видавнича справа*. 2019. № 2. С. 141–153. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pivs_2019_2_16.
89. Фалалєєва Л. Г. Забезпечення поваги до прав людини у контексті зміцнення співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері охорони довкілля. Виконання Україною міжнародних зобов'язань з охорони довкілля крізь призму Угоди про асоціацію з Європейським Союзом : матер. міжнар. наук.-практич. конф. (м. Київ, 22 квітня 2019 року. Київ : ВГО «Українська асоціація міжнародного права», 2019. С.108–118. URL : <http://www.uail.com.ua/wp-content/uploads/2019/04/Vy-konannya-Ukrayinoyu-zobov-yazan-z-ohorony-dovkillya-kriz-pry-zmu-Ugody-pro-asotsiatsiyu-z-YEvropejs-ky-m-Soyuzom.pdf>
90. Фединак Г. С. Відповідність назв структурних частин міжнародних двосторонніх договорів за участю України їх тексту (на прикладі угод про соціальне забезпечення). *Правова держава*. 2021. № 41. С. 115–121.
91. Фединак Г. С. Термінологія міжнародних договорів за участю України (на прикладі угод про соціальне забезпечення). *Правова держава*. 2021. № 42. С. 237–244.
92. Ходанич Х. Сутність та функції міжнародних організацій у сучасних міжнародних відносинах. *Геополітика України: історія і сучасність* : зб. наук. праць. Ужгород : ДВНЗ УжНУ, 2018. № Вип. 1 (20). С. 253–263.
93. Циверенко Г. П. Відповідальність держав у міжнародному праві. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2017. Т. 28 (67). № 2. С. 66–70.
94. Яремчук В. В. Відображення правових ідей І. І. Лукашука у Віденській конвенції про право міжнародних договорів. *Альманах міжнародного права*. 2018. Вип. 19. С. 13–23.
95. Яремчук В. В. Поняття та особливості міжнародного договору в працях І. І. Лукашука. *Право і суспільство*. № 4. 2019. С. 342–351.
96. Barkin J. Samuel. International Organization: Theories and Institutions. *Palgrave Macmillan*, 2006. 185 p.
97. Bastid S. Les traiteis dans la vie intemationale: conclusion et effets. Poland, 1985.

98. Bernaziuk, I. International organizations and institutions as participants of the legal process in Ukraine. *Juridical Science*, 2017, Pp. 26–30. URL : <https://doi.org/10.15587/2523-4153.2017.119790>
99. Brownlie I. Principles of Public International Law. *Fifth Edition*. – Oxford, 1998. 636 p.
100. Chiu H. The capacity of international organizations to conclude treaties and the special legal aspects of the treaties so concluded. *The Hague*, 1966. 175 p.
101. Dobbert J. P. Evolution of the treaty-making capacity of international organizations. URL : <http://www.fao.org/docrep/s5280t/s5280t0a.htm>
102. Fitzmaurice G. The Law and Procedure of the International Court of Justice: Treaty Interpretation and Certain Other Treaty Points. *Cases and Materials on International Law*. Oxford University Press, Oxford, 2011. Pp. 81–82.
103. Fitzmonrice G. The Law Tribunals. *British Yearbook of International Law*. 1952. Vol. 29. P. 21– 74.
104. Frederick Howard H. Global Communication and International Relations. *Wadsworth Publishing Company*, Belmont, California. 1993. 287 p.
105. Henkin L. The Constitution and United States Sovereignty: A Century of Chinese Exclusion and Its Progeny. *Harvard Law Review*. 1987. Vol. 100. P. 853–886.
106. Janis M. W. An Introduction to International Law. Third Editio. Boston-Toronto, 1999. 165 p.
107. Koh J. Reservation to Multilateral Treaties: How international Legal Doctrine reflects World vision. *Harvard International Law Journal*. 1982. Vol. 23. P. 95–110.
108. Machacek R. Austrian Contributions to the Rule of Law. Kehl, Strasbourg, Arlington, 1994. 123 p.
109. Richard A. Falkenrath America’s Achilles’ Heel. Nuclear, Biological, and Chemical Terrorism and Covert Attack. *The Belfer Center for Social and International Affairs Studies in International Security*. Cambridge, London : The MIT Press, 1998.
110. Shaw M. N. International Law. Fourth Edition. Cambridge, 1997. 786 p.
111. Taylor Philip. Global Communications, International Affairs and the Media Since 1945. London : *Routledge*, 2002. 272 c.
112. Thussu Daya K. International Communication: Continuity and Change. *Bloomsbury Academic*. 2018. 392 p.
113. Turley J. Dualistic Values in the Age of International Legisprudence. *Hastings Law Journal*, 1993. Vol. 44. P. 245–271.

114. Ziemele I. *Reservations to Human Rights Treaties and the Vienna Convention Regime: Conflict, Harmony or Reconciliation*. Brill Academic Publishers, 2004.

12. Інтернет-ресурси

1. Конвенції та договори ООН. URL :
https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conv2010.shtml
2. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів. URL :
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
3. Віденська Конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями, чи міжнародними організаціями між собою. URL :
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
4. Закон України «Про міжнародні договори». URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичні рекомендації щодо підготовки та оцінки кваліфікаційних робіт; Методичні вказівки до підготовки та оцінки курсових робіт; індивідуальні завдання; ситуаційні завдання (кейси); приклади виконання типових завдань та задач; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали; каталоги інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника та ін.